

Chrysof.

Spectabat, quod publice argueretur, serue nequam. Notandum cum D. Chrylostomo homil. 27. in Genes. & 62. in Matth; Quod, quando seruus conuincatur debito decem millium talentorum, nihil conuitij Dominus in illum protulit: at postquam ingratus inhumanitatem in conseruum exercuit, tunc seruum nequam, & improbum Dominus vocat.

8.

Caietan.

Nonne ergo. Benignus Dominus ex aequo disceptat cum seruo, ergo oportuit, & te misereri. Notat Caietanus, quod non dixit Dominus, oportuit, te donare conseruo tuo debitum, sicut ego donavi tibi; sed dixit, oportuit te misereri. Seruus autem iste tenebatur ad misericordiam conserui sui ex debito morali, atque decentia, vt recte explicant Carthusianus, ac Caietanus; honestas enim moralis non admittit, vexari hominem impotentem soluere debitum pecuniarum, praecipue cum ipse rogaret pro dilatione temporis cum promissione soluendi omnia. Secundo, aequitas moralis postulat, vt seruus praclarissimum Domini exemplum non contemneret, sed vt ipsum imitaretur; & sicut ipse supplicans, Domini clementiam in ingenti debito obtinuit; sic & ipse in paruo debito conseruo roganti concederet, & minime eum suffocaret; lex enim naturalis dicitur: Quod tibi non vis, alteri ne facias. Sicut & ego tui miserus sum. Tribus membris constat haec exprobratio. Opponitur in ea Dominus seruo. Ingens debitum valde minuto. Summa clementia magna credulitati. Hisque denotatur tota parabolae sententia. Nos quid tantillum, ac valde paruorum sumus, si cum Deo conferimur. Fratrum in nos offensae valde minutae sunt, si expendatur nostra erga Deum obligatio, nostrumque debitum erga suam Diuinam maiestatem. Deinde quod si rogantibus fratribus delictorum in nos admissorum veniam negauerimus, Deus vicissim nobis rogantibus peccatorum in se admissorum remissionem, ac misericordiam denegabit.

Scopus totius parabolae.

QUESTIO VIII.

Quare, cum iniquus seruus damnatur, Dominus suam pietatem testatur?

59.

Ratio diffcultatis.

Dominus vocat seruum, vt suae crudelitatis ei poenam inferat; & tunc ait illi. Nonne ergo oportuit, & te misereri conserui, sicut ego tui miserus sum? Ad quid, antequam bonus Rex procedat ad poenam infligendam, coram omnibus testatur, quomodo serui precibus annuens, illius fuerat miserus? Ad quid modò suam magnam pietatem in tanto debito remittendo euulgat?

60.

Chrysof.

Princeps donum non reuocet.

Primo respondet D. Chrylostomus homil. 62. Animaduerte, quam mitis sit Dominus, quasi constitutus in iudicio satisfactionem reddit, quare donationem illam uniuersam reuocauit; imò verò non ipse reuocauit, sed, ille, qui accepit, euerit. Adeo alienum est à bono principe, quòd donum semel datum reuocet, quòdque multo rigore, in suos se habeat, vt bonus Rex, antequam inhumanum seruum damnet, eumque indulgentia facta priuet, publicum prius rigoris sui det testimonium, suaeque mititatis, ac clementiae praebet manifestam satisfactionem, quòd scilicet donationem ipse non reuocat, sed potius illa se seruus declarauit indi-

Princeps suorum operum det satisfactionem.

gnium. Discant etiam ex his principes in magnis operibus, etiam rudibus popularibus suorum factorum aliquam manifestare satisfactionem.

Secundo Theophylactus. In iudicium intrat cum seruo Dominus propter immisericordiam: vt ostendat, quòd non ipse, sed serui crudelitas, & ingratitude donationem irritet. Deum non poenitet de donis suis; tamen ingratitude tanta est turpitudine, vt ipsa donum irritet, & gratiam concessam amitti faciat. Sed quomodo iste seruus à Theophylacto dicitur ingratus? Quidnam debiti Domino suo defraudauit? In eo enim quòd iste fuit inhumanus in conseruum; inde ingratus erga Dominum exitit. Pro beneficiis in nos collatis vult Deus, vt pietatem, & clementiam pauperibus, & miseris exhibeamus: & si hanc illis denegamus, erga Deum ingrati constituimur.

Tertio. D. Paschasius lib. 8. in Matth. Ait Dominus: Omne debitum dimisi tibi quoniam rogasti me; quanto magis oportuit, &c. Quod si ista veniunt in opprobrium, qua dimisit bonus Rex, & pius; quanto magis ea, qua postea commisit seruus ingratus, & malus, cui nulla alia causa fuit, vt dimitteret ei, nisi quia bonus Dominus erat, & quia rogauit adorans. Antequam Dominus poenam inferat: Tradidit eum tortoribus: seruo delictum obicit. Quomodo post acceptam insignem Domini clementiam, valde rigidam in conseruum exercuerat crudelitatem. Oportuit te misereri. Ad quid delictum repetit? Non poena, sed potius delictum, causaque poenae hominem deturpat, multaque iniuria afficit: indeque pro maiori opprobrio, ac confusione serui eius crimen diuulgatur, ac repetitur.

Cum Abrahamus ex variis victimis Deo sacrificaret, dupliciter dicitur quòd in ipso sacrificio Sol occubuisse. Primo. Cumque Sol occumberet, sopor irruit super Abraham, & horror magnus, & tenebrosus inuasit eum. Genes. 15. num. 12. Et iterum postquam ei declaratur sui seminis dura seruitus in Aegypto, dicitur. Cum ergo occubisset Sol, facta est caligo tenebrosa. ibidem num. 17. Cur in hoc duplici Solis occasu, in primo timet, & horret Abrahamus, non verò in secundo, cum in hoc posteriori exprimitur, quòd facta fuerit caligo tenebrosa, quae ex se magnam formidinem incurrere valebat? Rupertus lib. 5. in Genes. cap. 22. Hac tenebrarum iteratio, inquit, geminam seminis Abrahae aduersitatem significat. Primam scilicet, qua fratrem suum Ioseph vendiderunt, qua causa fuit seruitutis illorum; secundam, qua post mortem Ioseph à Pharaone tribulati sunt. Prior quidem aduersitas, res fuit iniquitatis, propter quod signanter dictum est, horror magnus, & tenebrosus inuasit eum. Primus Solis occasus venditionem Ioseph, à posteris Arabae factam, denotabat, in qua grauissime peccauerunt: secundus verò occasus, exinde subsecutam captiuitatem eorum in Aegypto sub duro Pharaonis iugo representabat: hinc Abrahamus utpote iustus, & sanctus, cum peccatorum venditionis vidit in posteris, pauet, & horret; minime verò, cum ex illo poenam vexationis, & seruitutis Aegyptiacae agnoscit. Prior quidem aduersitas, res fuit iniquitatis, propter quod dictum est, horror magnus, & tenebrosus inuasit eum.

Cum adesset Christus in vltima Cena cum suis Discipulis, ait illis: Vnus vestrum me traditurus est. Et contristati valde ceperunt singuli dicere: Nunquid ego sum, Domine? Matth. 26. num. 21. Postea verò Dominus poenam diuulgat in proditorem. Vt homini illi, per quem filius hominis traditur, bonum erat

61.

Theophyl.

Grati sumus Deo, cum misericordiam proximo impendimus.

62.

Paschal.

Plus deturpat culpa, quam poena.

63.

Genes. 15.

Rupertus.

Iustus plus timet culpam, quam poenam. Match. 26.

64.

Match. 26.

erat ei; si natus non fuisset homo ille. Tunc impudenter. Respondens autem Iudas, qui tradidit eum, dixit: Nunquid ego sum Rabbi? ibidem num. 25. Cum Christus Dominus proditoris crimen aperit, tunc, tacente Iuda, ceteri Apostoli ininterrogant: Nunquid ego sum, Domine? at cum Diuinus Magister poenam in traditorem comminatur: Vt homini illi: ceteri Apostoli tacent, & vnus Iudas tunc quatit, & interrogat, vt astruunt Carthusianus; Barradas, & alij. Quid, est quod audito crimine, Vnus vestrum me traditurus est, tunc Apostoli respondent, Nunquid ego sum, Domine; & Iudas, veluti parui pendens tantum nefas, tacet; at audita poena, tunc Iudas occurrit, Nunquid ego sum, Rabbi; & tunc ceteri Apostoli, ipsam poenam pro nihilo ducentes, tacent? Perpende, quantum discrepat ingenium viri sancti, & pij ab improbi, & impij genio. Cum Apostoli audiunt proditoris nefas, Vnus vestrum me traditurus est; tunc ex tanto scelere horrent, & expauescunt, Et contristati valde ceperunt singuli dicere, nunquid ego sum, Domine? Timebat quilibet, ne ex humana fragilitate in tantum nefas incideret Euthym. Timebat quisque, ne forte talis euaderet mente excacatus. At de poena maxime conturbatur, & dolens Iudas ait, Nunquid ego sum. Proposita culpa, quam contemnit, tacet Iudas; multum tamen de poena timet, & dolet; ad quam non loquuntur Apostoli, sed culpam formidant, & horrent, ad ipsamque respondent dicentes, Nunquid ego sum, Domine.

Carthusian. Barradas.

Euthym. Iusti horrent culpa potius, quam poenam; iniqui verò contra.

Matthaei 18. Et iratus Dominus eius tradidit eum tortoribus, quoadusque redderet vnuersum debitum.

Num 35. Sic & Pater meus caelestis faciet vobis, si non remiseritis vnusquisque fratri suo de cordibus vestris.

VERSIONES.

Syriacus n. 23. Proinde excaudit Dominus eius.

D. Chrysofom. Donec persolueret. homil. 62.

Varablu. Quousque redderet totum quod debebatur ipsi

Euthymius, Fratri suo de cordibus vestris delicta illorum.

num 35. Arias. Lapsus eorum. Syriacus. Errata eius.

EXPOSITIO VII.

VIA, ait D. Chrylostomus in Catena, seruus beneficio non est factus melior, relinquitur, vt poena corrigatur. Textus. Et iratus Dominus, extrema, & implacabili ira; hic autem dicitur irasci, & non antea, de quo quaestio. sequenti tradidit eum tortoribus. Ex historiis constat, iure antiquo Romanorum, quibus Iudaei tempore Christi, erant subiecti; solitum esse debitores à creditoribus Sylueira in Euang. Tom. IV.

65. Chrysof.

Qui beneficio non proficit, poena dignus.

tradi tortoribus in carcerem tradendos, & verberibus flagellandos. Primus tamen Constantinus Imperator ex Christiana benignitate à plumborum ictibus debitores exemit. Porro tortores, inquit D. Remigius, & Carthusianus, sunt demones, qui peccatorum animas mille modis durissime torquent, & cruciant in inferno. Quoadusque redderet, id est in aeternum torqueretur, perpetuo puniretur; nunquam tamen totam poenam persoluet. Ita D. Chrylostomus, D. Remigius, D. Paschasius, Euthymius, Theophylactus, qui ait: Hoc significat, quòd tandiu puniatur, donec reddat: nunquam autem reddet, quòd debebat, videlicet poenam, quam meruerat: semper ergo punietur.

Remig. Carthuf.

Chrysof. Remig. Paschal. Euthymius. Theophyl.

66.

Theophyl.

Qui iniurias non remittit, indignus, qui Dei filius nominetur. August.

Græcus.

Hieron.

August.

QUESTIO IX.

Quare seruus, cum videt Dominum in se iratum, non recurrit ad preces, per quas antea misericordiam impetrauerat?

PRIMO cum Dominus mandasset, seruum venundari; ipse prostratus, patientiam supplicans, misericordiam impetrauit: Miserus autem Dominus serui illius, dimisit eum, & omne debitum dimisit illi. Modo autem cum iratus Dominus tradidit eum tortoribus, nil pro se loquitur. Cur modò sic tacet, & pro sui causa preces non offert, per quas antea clementiam fuerat affectus?

Ratio diffcultatis.

Respondet primò D. Chrylostomus homil. 62. Modo ira commoritur eum tradidit. Quando enim, vendi eum iussit, nulla ira fuit in verbis eius, & ideo non vendidit; sed humanitatis maxima fuit occasio; nunc autem hac sententia non parua cum molestia ad supplicium terminatur. Cur non aliquid facit homo, vt antea genua flectens, vel misericordiam implorans? In primo euentu non se exemerat diuinæ iustitiæ gladius, sed ex multa pietate fuerat veluti quadam comminatio, vt homo misericordiam deprecaretur. At modò diuine

67. Chrysof.

Diuina ira timore conturbatur peccatores ad poenam.

diuina ira lancea se se strinxerat, quae sic miserum confregit, ac terrefecit, vt nihil seruare excogitaret, sed totus sua iniquitate constrictus in paenam rueret. De impio, ac peccatore sub gladio diuinae iustitiae loquens Iob ait cap. 15. n. 21. Sonitus terroris semper in auribus illius: & cum pax sit, ille semper insidias suspicatur; non credit, quod reuerti possit de tenebris ad lucem, circumspiciens undiq; gladium. Terrote diuinae irae correpti peccatores nil salutare audent.

Iob. 15.

69. Chrystost.

Secundo. Idem D. Chrystostomus homil. 27. in Genes. Magna, & ineffabilis Dei misericordia: cum in se quidem peccatum est, ad nudas tantum preces totum remittit; cum autem in conferuum videt crudelem, & inhumanum, suam reuocat liberalitatem. Quando seruus in Regem delinquit, de eiusque re decem millia talentorum, hoc est centum viginti millia aureorum, consumplerat, non irascitur Dominus in eum, sed seruo datur occasio, vt pro se roget, ac misericordiam obtineat. At cum nimia crudelitas valde superciliose in conferuum se se prodit, & manifestat, suffocabat eum, tunc iratus Dominus puniendum tortoribus tradit: Vt hoc emblemate declaratur, quod Deus proximi offensas magis punit, quam suas, vt etiam ipse Chrystostomus docet in quadam homil. de parabola hac tom. 3. pag. 806. Vt discas, ait, facilius ipsum, quod in se peccetur, quam quod aduersus alios, remittere solere.

Deus proximi offensas magis punit, quam suas.

Chrystost.

70. Origenes.

Tertio. Origenes homil. 7. in Matth. Iratus, ait, tradidit eum tortoribus, & iam non iussit, eum venundari, & uxorem eius, & filios eius, quia peius eum oportebat pati propter malitiam suam, tradidit tortoribus. Cur non mandat Dominus, seruum sicut prius venundari, sed modò indilate totoribus tradit? Cur etiam nunc suam illi, sicut prius, misericordiam non impendit? In primo, & magno decem millium talentorum debito benignè agit cum illo humiliato Dominus; at verò cum in secundum debitum, & crimen post penitentiam prolabitur, iam pietas recedit, & distrida in hominem se se seueritas explicat. Cum enim reincidentia interuenit, iam mititas abscedit, & dura supplicia succedunt. D. Ambrosius ferm. 18. in Psalm. 118. ad illa Apostoli verba; Christus mortuus est semel, moriari iterum: iam non peccato morieris, sed venia.

Reincidentia in peccatis maiorem Dei excitat iram.

Ambros. Roman. 6.

71.

Cum Achab in morte Naboth grauiter deliquisset, ex Dei madato mortem illi denuntiat Magnus patens Elias: Ecce ego inducam super te malum 3. Reg. 21. num. 21. Tamen cum ipse se penitentem exhiberet, Deus illi veniam promisit. Quia igitur Achab humiliatus est mei causa, non inducam malum in diebus eius, ibidem n. 29. Et tamen, vt constat ex sequent. cap. 22. num. 35. ipse rex Israel cum exercitu suo deuastatus occubuit, & periit. Nunquid Dei verbum est immutatum? minime: Sed ipsa penitentia regis est immutata, in eaque non perseverauit, sed antiqua, & noua repetens in magnam Dei iram incidit; non solum in mortem, sed simul etiam in deuicti ignominiam, suiue exercitus, suorumque omnium deuastationem incurrit. D. Ambrosius lib. de Naboth cap. 17. sic quaerit: Oraculum falsumne est, nam Achab & victus est, & occisus? Sed considera, ait, quia Iezabel habuit uxorem, cuius ducebatur arbitrio, que auertit cor eius, & nimis sacrilegus execrabilem fecit; & hunc eius penitentiam reuocauit effectum. Dominus autem non potest

Relapsus in peccata Dei suorum conuictas.

Ambros.

mutabilis estimari, si confessionis inmemori non putabat esse seruandum, quod promiserat confitent.

Ait Amos cap. 1. numer. 3. Haec dicit Dominus super tribus sceleribus Damasci, & super quatuor non conuertam eum. Quid est, super tribus, & super quatuor non conuertam eum? Id est, ac si dicat Deus, inquit Leo à Castro, Cornelius, & alij, Cum semel iterum, & tertio pepercerim Damascenis, quarto enotini sceleri, quod ceteris addiderunt, nequaquam parcam, sed puniam. D. Hieronymus sic loquens in Dei persona ait: Expectaui multo tempore, vt Damasceni de suis sceleribus agerent penitentiam, & ideo nolui punire peccantes, vt aliquando conuersi reciperent sanitatem; verum quia tertio, & quarto eadem faciunt, cogar mutare sententiam, & plagis corrigere delinquentes.

72. Amos 1.

Leo à Castro Cornelius.

Hieronym.

QUESTIO X.

Quare cum debitum iam dimissum esset seruo à Domino suo, tamen ipse dicitur tradi tortoribus quoad usque illud redderet?

VPRA dicitur num. 27. quod Misertus Dominus serui illius, dimisit eum, & debitum dimisit illi. Cum autem seruus esset crudelis in conferuum, vt eum suffocaret, tradidit eum Dominus tortoribus, quoad usque redderet vniuersum debitum. Quodnam erat vniuersum debitum illud? An Dominus talenta semel dimisit iterum reperebat? minime: nam licet Theologi cum D. Thoma 3. part. quaest. 89. artic. 5. merito reuoluentiam concedant; tamen quaestione 88. reuoluentiam peccatorum non admittunt. Quodnam igitur erat illud vniuersum debitum?

73.

Ratio diffcultatis.

D. Thom.

Rectè responder Isidorus Clarus. Intellige vniuersum debitum, peccatum illud: quo ingratus tanta Domini beneficentia nec exiguum debitum remittere fratri voluit: quod peccatum tam graue fuit, vt illud prius decem millium talentorum equauerit. Quod etiam docet D. Thomas citata quaestione 88. artic. 3. ad 3. Propter subsequenteram ingratiudinem, ait, redit vniuersum debitum, in quantum quantitas peccatorum praecedentium proportionaliter inuenitur in ingratiudine subsequenti, non autem absolute. Et quamuis opus non sit, vt hoc posterius peccatum illi priori, ac antecedenti omnino æquetur, vt docet D. Thomas citato loco; illud tamen saltem efficitur, vt peccatum nouum, aliàs ex obiecto suo non ita graue, ac antecedens peccatum: tamen ex circumstantia ingratiudinis ob ingens beneficium acceptum, grauisimum euadat, maiorique poena reddatur dignum; praecipue cum ipsa ingratiudine ferat secum immisericordiam proximo veniam petenti, cui valde communiter annexa est maleuolentia, & odium fratris, vt inuitt D. Thomas quaest. 88. art. 2. in corpore.

74. Isidor. Clar.

D. Thom.

Et acceptis beneficiis esse sit ingratiudine.

Pro explicanda ingratiudinis malitia audiendus est D. Bernardus ferm. de septem misericordiis. Peremptoria res, inquit, est ingratiudine, hostis gratia, inimica salutis. Dico vobis, quoniam pro meo sapere, nihil ita displicet Deo, praesertim

75. Bernardus.

Praesertim in filiis gratia, in hominibus conuersionis, quemadmodum ingratiudine. Vias enim obstruit gratiae, & ubi fuerit illa, iam gratia accessum non inuenit, locum non habet.

76. Exod. 33.

Post graue illud idololatriae commissum peccatum in adoratione vituli, ait Deus ad Moysen: Vade, descende de loco isto tu, & populus tuus, & mirram praecursorem tui Angelum: non enim ascendam tecum, quia populus durus cervicis es, ne forte disperdam te in via. Exod. 33. à numer. 1. At quorsum dicitur populus dispergendus, si à Deo; non verò, si ab Angelo ducatur? An ad misericordiam priorior esset Angelus, quam ipse Deus? minime quidem: sed si Deus, multis donis largitis, se praesentem populo exhiberet; tunc ex tantis beneficiis acceptis maxime populi ingratiudine in suis delictis se se declararet, diuinamque iram vindicem contra se sollicitaret. Lyranus. Non est, inquit, per hoc intelligendum, quod Angelus de quo dixerat, quod esset eis ductor, esset misericordior ipso Deo: sed quod, si adesset Dei praesentia modo praedicta (hoc est peculiaribus beneficiis exhibitae) ex hoc rebellio populi esset grauior, & per consequens grauius punienda.

Lyranus.

77. Genes. 49.

Benedicens Iacob filiis suis ait ad Ruben: Ruben primogenitus meus, tu fortitudo mea, prior in donis, maior in imperio. Genes. 49. num. 3. Et postea subdit sanctus Patriarcha. Ascendisti cubile patris tui, & maculasti statum eius, ibidem num. 4. Si pius pater disponebat, scedum peccatum, contra ipsum commissum, filio obliuere. Ad quid commemorat beneficia in ipsum collata, quod esset primogenitus, fortitudinis suae virtus, prior in donis, maior in imperio. Quorsum haec tanta in filij memoriam reuocat, ac ante eius oculos proponit? Vt ex tot donis datis maxime peccati turpitudine, ac filij ingratiudine accresceret, ac execrabilior appareret. Origenes. Quod, ait, in initiis, laudis ei aliquid videatur ascribere, dicens, Tu virtus mea; idcirco fit, vt grauis notetur in crimine, qui, cum virtus patris haberetur, & inuittum filiorum, nesciunt seruare reuerentiam patri.

Ex iniuria beneficiorum grauior peccati malitia.

Origen.

CAPVT XIII.

Decem Leprosi curantur.

Luc. 17. n. 11. Et factum est, dum iret Iesus in Ierusalem, transibat per mediam Samariam, & Galilaeam.

Num. 12. Et cum ingrederetur quoddam castellum, occurrerunt ei decem viri Leprosi, qui steterunt à longe.

VERSIONES.

Vatablus. Et euenit, dum iret in Ierusalem.

Syriacus. Et factum est, cum proficisceretur Ieschua ad Oulueira in Euang. Tom. IV.

rishlem, vt transierit per Schamaritanos in Galilaeam.

Syriacus n. 1. Cumque propè ingrederetur vicum quendam. Euth. Theoph. Steterunt procul.

EXPOSITIO I.

T factum est. Cum Christus de finibus Caesariae Philippae, aut Pannae, vt patet ex Matth. 17. n. 21. Dum iret in Ierusalem, ad festum nempe Tabernaculorum Ioan. 7. n. 2. Hic autem fuit vltimus Domini descensus in Ierusalem, ad mortem nimirum, & passionem suam. De hoc ergo itinere D. Lucas hic agit, in quo Dominus sanauit decem Leprosos, vt communiter docent Caietanus, Iansenius, Barradas, Lucas Burgensis, Cornelius à lapide in sua Chronotax. Transibat, vt mundaret scilicet Leprosos, docens nos, quod etiam in itinere nunquam ab opere virtutis cessandum, sed semper illi incumbendum, cum occasio se se obtulerit. Transibat; haec enim erat trita, & communis via, à qua Dominus non discedit. Transibat per mediam Samariam, vbi erant idololatriae, & Gentiles; erudiciens nos, inter malos non diu immorandum, Samariae meminit Euangelista, vt ostendat, qua occasione inter Leprosos à Christo sanatos, vt sequitur, vnus fuit Samaritanus. Per mediam Samariam, & Galilaeam; Israelitarum regio, vt iam multis in locis dixi, in tres prouincias diuidebatur. In Galilaeam septentrionalem, Iudaeam australem, & Samariam, quae inter vtramque media est. Et cum Galilaea prior esset transeunda à proficiscete recta via à Caesaria in Ierusalem; Samaria tamen praepositur, & prior nominatur ab Euangelista. Cuius ratio ea mihi videtur: Vnus ex his Leprosis Samaritanus probus, ac rectus, & gratus exitit: ob probitatem vnus cuius tota ciuitas, patria, ac regio sic nobilitatur, vt ceteris omnibus anteponatur.

1.

Matth. 17.

Ioan. 7.

Caietan. Iansenius. Barradas. Burgensis. Cornelius.

Inter malos non diu immorandum.

Bonus eius honor patri.

2.

Syriacus. Cyrillus. Theophyl.

Numer. 5.

Theophyl. Carthul. Peccator se reputet indignum, qui ad Christum accedit.

Hugo.

Cum ingrederetur quoddam castellum, seu, vt clarius habet Syriacus, Cum propè ingrederetur vicum quendam extra locum, vt notant D. Cyrillus in Catena Graeca, Theophylactus, & alij, Occurrerunt decem Leprosi, hi enim non poterant ingredi vrbes, castella, & oppida, ne eorum habitatoribus suam Lepram, immunditiamque legalem (quae in veteri Legge participabatur ex Leprosi contactu) communicarent, vt liquet Numer. 5. num. 2. Decem Leprosi, hi enim ex aliorum relatu Christi virtutem agnoscebant. Steterunt à longe, agnoscentes morbum, & immunditiam suam, de ipsaque erubescerent, vt inquit Theophylactus, Carthusianus, propter Christi reuerentiam ad eum non audebant accedere, suspicantes, quod Christo, sicut & aliis essent abominabiles, vt ait citatus Theophylactus. Sed falluntur, quia Christus miserorum pater oppressos, & afflictos non despicit: nec fastidit. Steterunt à longe. In hoc, ait Hugo, significatur humilitas penitentis, qui se reputat indignum accedere ad Iesum; sicut publicanus ille stans à longe non audebat oculos suos leuare ad caelum Luc. 18.

Luc. 18.